

در انتخاب فرش چه نکاتی را باید در نظر بگیریم

پرناز بناپور^۱

فرهاد جوکاری^۲

۱- کارشناس ارشد گرافیک - واحد طراحی و تبلیغات فرش فرهی

۲- کارشناس ارشد نساجی و شیمی الیاف - واحد R&D فرش فرهی

چکیده:

در این پژوهش سعی بر آن است که با توجه به نیاز روز افزون جامعه به انتخاب و خرید فرش، به عنوان یک کالای مورد نیاز و در عین حال تجملاتی، و با توجه به پیشرفت ایران در زمینه الیاف و صنعت نساجی جا دارد تا نکاتی را در رابطه با چگونگی انتخاب فرش از لحاظ رنگ، کاربرد، جنس و... ذکر کنیم تا خریداران در انتخاب خود کمتر دچار مشکل شده و بتوانند انتخابی دقیق تر و درستی تری داشته باشند.

کلمات کلیدی:

فرش- دکوراسیون - رنگ

مقدمه

انتخاب فرش می تواند یک انتخاب مهم به حساب بیاید زیرا آن را برای مدت طولانی استفاده کرده و هزینه نسبتاً زیادی بابت آن پرداخت می شود. پس باید در نام تجاری، بافت، تناسب فرش با محیط، قیمت و... دقت کافی بعمل آید. این مقاله به بیان مواردی در رابطه با تناسب رنگ با دکوراسیون شما و همچنین کاربری و اینکه فرش شما در چه محیطی پهن می شود و آن محیط چه خصوصیتی را دارا می باشد بیان می شود که می تواند در انتخاب شما تاثیرگذار باشد.

رنگ و انتخاب فرش:

اولین مطلبی که در ترکیب بندی یک دکوراسیون خودنمایی می کند رنگ بندی و ترکیبهای رنگی می باشد، پس توجه به رنگ همانندی و دقت در شیدهای رنگی بعنوان اولویت در انتخاب می باشد.

این واقعیت باید در نظر گرفته شود که رنگ های روشن فضا را بزرگ تر و رنگ های تیره فضا را کوچک تر نشان می دهند. برای انتخاب رنگ فرش بهتر است به رنگ دیوارها، مبلمان، پرده ها و کفپوش فضا توجه شود و رنگی را انتخاب کنید که با بقیه دکوراسیون هماهنگی داشته باشد. رنگ دیوارها بسیار پر اهمیت می باشد. اغلب دیوارها به رنگ سفید و روشن است پس برای شروع بهتر است از فرشی با زمینه کرم استفاده شود، استفاده از فرش سفید توصیه نمی شود مگر در مکانی که قصد رفت و آمد بر روی آن را ندارید. رنگ همانندی در ترکیب رنگ دیوارها و کفپوش بسیار مهم است بعنوان مثال اگر دیوار با نقاط ریزی از رنگ آبی ترکیب شده باشد بهتر است از فرشی شبیه به همان ترکیب و با نقاط رنگی آبی استفاده کنید. اگر دیواری با ترکیب رنگ های مرجانی دارید همخوانی این رنگ با رنگ فرش چشم نواز خواهد بود. این ترکیب آرامش بخش است و در خانه ها و هتل های ساحلی و حتی در لباس های پرسنل هتل استفاده می شود. اگر دیواری تیره، مانند زرشکی دارید اینکه رنگ فرش را با دیوار هماهنگ کنید کاملاً اشتباه است. دقت داشته باشید فرش باید درخشندگی رنگی خود را داشته باشد در غیر این صورت اتاق تیره و کوچک به نظر می آید.

اگر فرش در مسیر اتصال دو اتاق یا فضا است به طوری که اگر در یک فضا ایستادیم، فضای دیگر را می بینیم بهتر است از یک رنگ فرش استفاده کنیم. رنگ های روشن از لحاظ تکنیکی در فرش یک نقطه تاکید ایجاد کرده و چشم را به خود جذب می کند و هرچه این رنگ درخشان تر باشد مبلمان و سایر وسایل را تحت الشعاع بیشتری قرار می دهد. در اتاق های کوچک با سقف کوتاه، ترکیب رنگ های خنثی (شید خاکستری ها) و رنگ های روشن، اتاق را به طرز ماهرانه ای بزرگ نشان می دهند و بالعکس رنگ های تیره سقف را کوتاه و فضا را کوچکتر نمایان می سازد.

ایجاد تضاد رنگی در دکوراسیون می تواند اتاقی جذاب به ارمغان بیاورد. استفاده از رنگ های درخشان و تند که با دیوار دارای کنتراست باشد فضا را زیبا می سازد. فرش زمینه تیره با مبلمان روشن و بالعکس نیز می تواند جذاب باشد. سعی کنید از رنگ های ملایم و آرامش بخش در فضاهایی که جهت استراحت شما است استفاده کنید. این رنگ ها شامل طیفی از آبی، سبز، قهوه ای و حتی صورتی است که با توجه به نمودار شخصیتی خود می توانید

آن را دقیق تر انتخاب کنید. استفاده از رنگ های گرم (نارنجی، قرمز، زرد و...) فضای اتاق شما را گرم تر و دنج تر نشان می دهد و استفاده از رنگ های سرد (آبی، سبز و...) فضای اتاق شما را خنک تر نشان میدهد. انتخاب رنگ های مکمل می تواند نوعی دیگر از ترکیب رنگی را به ما می دهد. اگر سه رنگ اصلی (آبی، زرد، قرمز) را در نظر بگیرید به ترتیب رنگ مکمل آبی، نارنجی، رنگ مکمل زرد، بنفش و رنگ مکمل قرمز سبز می شود.

اگر رنگ خاصی را در نظر دارید می توانید به عکس هایی که با آن رنگ فرش در مجلات دکوراسیون و یا سایت ها موجود می باشد نگاهی بیندازید. این کار به شما کمک میکند تا به ایده هایی خاص تر برسید و یا حتی در انتخاب رنگ خود تجدید نظر نمایید. از فروشنده بخواهید در صورت امکان نمونه کوچکی از فرش (sample) را در اختیار شما قرار دهد و آن را در گوشه ای از دکوراسیون خود قرار دهید تا حدوداً متوجه هماهنگی آن با کل دکوراسیون خود شوید. از استفاده از رنگ های کلیشه ای، خنثی و تک رنگ تا حد امکان پرهیز کنید مگر در مواقعی خاص که به انتخاب خود مطمئن هستید. البته در نظر داشته باشید اگر وسایل اتاق شما زیاد است بهتر است از فرش هایی با رنگ های محدودتر و طرح های ساده تر استفاده نمایید در غیر این صورت حسی از شلوغی و بی نظمی را برای خود پدید می آورید.

کاربرد محیط و انتخاب فرش مناسب:

اگر فرزند کوچک یا حیوان خانگی دارید باید رنگی را انتخاب کنید که چرک تاب باشد تا موهای بدن حیوان، خاک و ... دیده نشود. همچنین اگر اتاق شما پر رفت و آمد است کمتر از رنگ های روشن مانند سفید و کرم استفاده کنید. در نظر داشته باشید شما مجبور نیستید یک رنگ را برای تمام خانه خود انتخاب کنید. هر اتاق می تواند بسته به هدف و محیط اتاق رنگ فرش مناسب خود را داشته باشد. اگر فرش را در اتاق های پر رفت و آمد (مانند اتاق نشیمن و فضای ورودی خانه) استفاده می کنید شما احتیاج به یک فرش با کیفیت بالا دارید و نمی توانید از فرش هایی با بافت ظریف یا به اصطلاح تراکم پایین استفاده کنید زیرا این گونه فرش ها در معرض آسیب دیدگی بیشتری قرار دارند.

اگر فرش شما در مسیرهای پرترافیک پهن می شود، بهتر است از رنگ های تیره و چرک تاب استفاده کنید همچنین فرش هایی که در مسیر راه رو ها و پله ها قرار می گیرند احتیاج به رنگی دارند که کثیفی ها را نشان ندهد و به راحتی پاک شوند و فرش قدرت لکه پذیری کمتری داشته باشد.

دقت کنید که رنگ ها در نورهای متفاوت جلوه ای متفاوت دارند. در مورد رنگ فرش نیز این موضوع صدق می کند. به عنوان مثال ممکن است شما فرشی را در یک فروشگاه بزرگ فرش که نورپردازی با انبوهی از هالوژن ها و نورپردازی قوی است ببینید و لذت ببرید اما اگر همان فرش را در خانه ی خود با یک نورپردازی قوی ببینید و لذت ببرید اما اگر همان فرش را در خانه ی خود با یک نورپردازی ساده تر ببینید آن جلوه ای که در مغازه داشته است را نداشته باشد. پس دقت کنید که فرش را در چه مکانی با چه نورپردازی دیده اید و قصد دارید آن را در کجا استفاده کنید. نورهایی با دمای رنگ متفاوت تاثیرات متفاوتی بر روی رنگ می گذارند. نورهای فلورسنت رنگ ها را سردتر و نورهای تنگستن رنگ ها را گرمتر نشان می دهند.

در انتخاب فرش های ابریشم گونه (پلی استر) ماشینی دقت کنید که رنگ فرش از دو طرف متفاوت است پس هیچ گاه از روی رگال فرش خود را انتخاب نکنید و حتما آن را به صورت پهن شده بر روی زمین و از دو طرف نگاه کنید. رنگ های مختلف نشان دهنده حالات متفاوت است. حتما تصمیم خود را بگیرید که اتاق مورد نظر شما چه کاربردی دارد و می خواهید خود و دیگران در آن چه احساسی داشته باشید و بر اساس آن رنگ و طرح مورد نظر خود را انتخاب کنید. تنها زمانی بهتر است شما از فرش های تیره رنگ استفاده کنید که کاربردی خاص داشته باشید. رنگ های مشکی و ذغالی تنها برای مخفی کردن کثیفی مناسب است اما جذابیت رنگی خاصی را دارا نمی باشند مگر در تضاد با رنگی درخشان قرار گیرند.

اتاق میهمان و پذیرایی

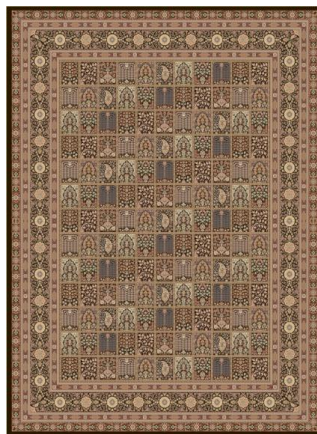
اتاق خواب

اتاق کار و مبلمان اداری

رابطه خصوصیات محیط با طرح و نقشه فرش

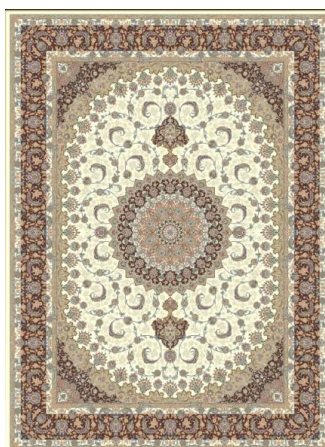
خصوصیات یک محیط می تواند در انتخاب سایز، طرح، نقشه و ... فرش تاثیرگذار باشد بهتر است به نکات زیر توجه نمایید. سعی کنید، چنانچه چیدمان مبلمان شما به صورت گرد یا بیضی چیده شده از فرش های مستطیل شکل و یا بالعکس استفاده کنید. سایز فرش ها باید متناسب با فضا انتخاب شود. اگر کفپوش خانه شما از سرما در فصل زمستان فضای کمتری را خالی از فرش بگذارید اما چنانچه کفپوش شما از جنس موکت یا پارکت است، می توانید از فرش هایی با سایزهای کوچکتر استفاده کنید. اگر طرح کفپوش شما زیباست و شما مایلید مقداری از آن دیده شود، بهتر است اطراف فرش مقداری فضای خالی داشته باشد. این را در نظر بگیرید که میان سلیقه شما و کاربردی بودن فرش، ممکن است تفاوت های زیادی وجود داشته باشد.

طرح فرش های خشتی (شکل ۱)، بر اساس مناطق مختلف متغییر است و بیشتر در فضاهای سنتی و مکان هایی که در آن صنایع دستی و آثار هنری دیده می شود، کاربرد دارد. اگر از طرح خشتی برای فضاهای کوچک می خواهید استفاده کنید، بهتر است چهارخانه های آن کوچک باشد و برای فضاهای بزرگتر چهارخانه های آن درشت باشد.

شکل ۱- طرح فرش خشتی

طرح هایی که آبستره و یا تک رنگ هستند، اصولاً جهت فضاهای مدرن و معاصر مناسب می باشد و طرح هایی که دارای ترنج است (شکل ۲)، اغلب جهت فضا های رسمی تر و سالن های پذیرایی بسیار مناسب است. چراکه وجود ترنج در مرکز فرش یک نقطه تأکید است که توجه چشم را به خود جلب می کند. البته اگر از سایز بزرگ فرش استفاده کنیم این تمرکز بیشتر است. لازم به ذکر است اولویت با چیدمان دکوراسیون شماست. چنانچه نیازی به داشتن چنین ویژگی در فرش های خود ندارید، می توانید از فرش های بدون ترنج استفاده کنید.

شکل ۲- طرح ترنج دار

طرح هایی که آبستره و یا تک رنگ هستند، اصولاً جهت فضاهای مدرن و معاصر مناسب می باشد و طرح هایی که **دارایاز** فرش های بدون ترنج استفاده کنید.

دقت کنید انتخاب طرح مناسب می تواند نقش به سزایی را در دکوراسیون شما داشته باشد. اگر در جایی هستید که محل رفت و آمد شما بدون کفش است و شما در آن مکان می خواهید احساس نرمی و آرامش می کنید، مثلاً اتاق نشیمن، باید از طرح هایی استفاده کنید که حسی از نرمی و لطافت را برای شما داشته باشد. در این میان استفاده از طرح هایی که به شکل سنگ های قلوه ای است، برای شما سطحی نا هموار را تداعی می کند.

نمونه عکس فرش قلوه سنگ (سایت ساوین یا دلژین)

توضیحات در مورد فرش افشان و محل استفاده؟؟؟؟

اگر می خواهید فضایی مجلل را نشان دهید و دکوراسیون شما نیز از عناصر مجلل و کلاسیک پوشانده شده است بهتر است از رنگ های قرمز تیره و سبز زمردی استفاده نمایید.

رابطه انتخاب فرش با جنس آن

با پیشرفت تکنولوژی تولید الیاف مصنوعی امروزه تنوع تولید در فرشهای ماشینی و کفپوشها بسیار بالا می باشد، و انتخاب برای مشتری تا حد بالایی معطوف به شناخت و کاربرد مد نظر وی تحت الشعاع قرار خواهد گرفت، این تنوع تولید در ایران متناسب با نخ پایل، شامل فرشهای آکرلیکی و پلی پروپیلنی و اخیراً فرشهای پلی استری که به نام ابریشم گونه شناخته می شود رایج شده است اما در کشورهای دیگر کفپوشهای پلی آمیدی، و به صورت جزئی فرشهای پی تی تی و حتی کفپوشهایی با جنس جوت رایج می باشد. هر یک از این مواد دارای خواص شیمیایی و فیزیکی خاصی می باشند که متناسب با کاربرد نهایی باید انتخاب گردند. بعنوان مثال فرشهایی از جنس پلی پروپیلن مقاومت بسیار کمی در برابر حرارت و ثبات در برابر برگشت پذیری نیروی فشاری (Fiber Bending) دارند و به راحتی تحت دما تغییر شکل می دهند، از طرفی جنس پلی استر در حالت پایل در فرش بدلیل ساختار فیلامنت بدون پرز می باشد و در حین استفاده ایجاد پرز نمی کند، در مقابل فرشهای آکرلیکی بدلیل ساختار استیپل بودن نخ خاب تا مدتها در اثر جارو و شستشو دارای پرز آزاد می باشند اما از لحاظ خواص فیزیکی و مقاومت خمشی کاملاً خصوصیت پشم در الیاف طبیعی را تداعی می کند اما با توجه محدودیتهای زیست محیطی با توجه به ساختار شیمیایی آکریلونیتریل موجود در آن استفاده از این لیف در اروپا ممنوع شده است.

نتیجه:

فرش یکی از اقلامی است که در دکوراسیون نقش اساسی ایفا می کند. نکات ذکر شده کمک می کند دکوراسیونی متناسب با روحیه و سلیقه داشته تا در محیطی که در آن قسمتی از وقت خود را می گذرانید احساس آرامش کنید به عنوان مثال با گذشت زمان رفته رفته خانه ها کوچکتر می شوند پس فضاها نیز به تناسب آن کوچکتر است به دنبال این روند بهتر است رنگ فرش خود را طوری انتخاب کنید تا فضای ما وسیعتر دیده شود و در عین حال علاوه بر توجه به زیبایی به موارد دیگر شامل: کارایی و جنس و... نیز توجه فرمایید تا از خرید خود استفاده مفید و بهینه کرده و از آن لذت ببرید.

منابع:

alix G perrachon/ The decorative carpet

ژوله ،تورج ،پژوهشی در فرش ایران، تهران: یساولی، ۱۳۸۱

دریایی، نازیلا، زیبایی شناسی در فرش دستباف ایران، تهران: مرکز ملی فرش، ۱۳۸۷

نصیری ،محمد جواد ،هنرها و صنایع دستبافت،تهران:پرنگ.

[Susan estin/www.Ehow.com](http://Susan.estin/www.Ehow.com)

Shawfloors.com

Carpetcolor.com

Ecarpet.com/b